

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Mártzius' 15-öjén, 1825.

Nagy Britannia.

Mikor Angliában a' Parlamentum ki-kinyitódik, nagy figyelemmel szokták olvasni a' Királyi Ki-nyitó Beszédet, 's az után a' nevezetesebb Orátoroknak külön-külön tárgyakról való Beszédjeiket. Legelső tárgy szokott mindenkor lenni a' Király' Beszédjének felolvastatása után az, hogy ezen Beszédre milyen Megköszönő Írást, vagy rövidebben milyen Köszönetet kellessék a' Királyhoz vissza küldeni. Legelőbb is a' Ministeri részről szokott felállani egy erre különösen kirendeltetett Orátor, a' ki minden ékes szollási tehetséggel jóvállja, hogy a' Királyi Kinyitó Beszédet legkissebb változtatás nélkül való helybehagyással kell megköszönni. — Az után fel-áll az úgy nevezett Oppozíció részéről valamely hasonló hatalmas tehetségű Orátor, 's ez minden féle kigondolható ellenvetések által iparkodik gyengíteni az előbbeni Orátornak Okoskodásait.

Ezen ellenkező Okoskodások így tartanak jó darabig, sokszor az éjszakák is ebben telnek, míg végre meghatároztatik, hogy minden változtatás nélkül meg kell köszönni a' Kinyitó Beszédet; mert hogy valamely változtatás tétetődne rajta, a' valószínűség ritkaság.

Most a' Párisban lévő Ánglus Nagy-követ Granville' ötse G o w e r Lewison Francis volt a' Ministeri részről, ki a' Parlamentum' kinyitására napján (Febr. 3-kán) a' helybehagyást jóválló Beszédet tartotta. Utánna Thomson Londoni Se-

nátor állott-fel, mint az előbbennek segédje. Ezek mind ketten kezdetétől fogva végéig felvették a' Kinyitó Beszédet, 's annak minden pontjait magasztalva ajánlották a' helybehagyásra. Azután több mások következtek részint helybehagyók részint ellentmondók. Az ellentmondók között Brougham, a' helybehagyók között Minister Canning különböztették meg magokat, mint a' mostani időbeli legnagyobb Orátorok között magokat már régen esmeretessé tett emberek. Mindkettőnek Beszédjéből közlünk némelly kivonásokat: — „

„Én (így beszélt Brougham) sok tekintetekben helybe hagyom a' Királyi Beszédet, de sok más tekintetekben ellent is kell annak mondanom. Helybehagyásaimon kezdem Beszédemet. Elsők a' miket helybe hagyok a' szabad kereskedésnek princípiumai, mellyekért én 's az én barátaim az 1817-dik esztendő-től fogva folyvást tusakodtunk, 's a' melyeknek eme' félelmes szívű apró kalmárok' politikáján való győzedelmeskedését, gyönyörűséggel szemlélem, a' melly politikát mi mint a' Smith Ádámnak és a' Francia Financziái Gazdálkodóknak üres képzeletjeket úgy írtunk-le. A' hajókázási Akta, Anglia boldogságának ezen oltalmazó bástyája eránt, 's a' Selyem-kereskedés eránt a' Ministerek által tavaly tétetett lépések, már csak eddig is legjobb gyümölcsöket termettek, és én remélem, hogy Ministereink tovább is fognak ezen úton előfelé menni.

„A' mit nékiek már most legközelebről tekintetbe kellene venniük, ítéletem

szerént a' lenne, hogy a' boroktól, még pedig minden országi boroktól, mellyek hozzánk behozattatnak, fizettetődő vámot alább tegyék, a' mellyekre valamint szintén a' kávéra nézve is betelyesedett az a' mondás, hogy kétszer kettő gyakorta hármát se' teszen, melynek az az oka, hogy az emberek ezen italokból annál kevesebbet isznak és fogyasztanak-el, mennél nagyobb az azokra vetett adófizetés. Hanem ezen tárgyról majd akkor akarok többet beszélni, midőn a' mi Portugalliával való új Kötésünk megvizsgáltság végett ezen ház' elébe fog adatlatni.

„A' mi az Amériikai új Státusok eránt tett lépéseiket Ministereinknek illeti, örömmel szerencsét kívánok Ministereinknek azért, hogy ezen új Respublikákat végezetre megesmerték, a' melly munkájok azonban nem fog tökéletes lenni addig, míg egyszersmint Haytinek függetlenségét is meg nem esmerik. A' Ministerek ezen cselekedet által Nagy Britannianak minden lakosait örömmel töltötték-be, 's ez által legnagyobb dícséreteket vontak magokra. Ennyivel is csudálkozhatunk tehát azon, hogy ezen liberalis érzést, a' mellyel illy meszszelévő Országok eránt lelkesítették, Irlandiától, a' Monárkhianak ezen régi 's véle illy sok féle kötelek által öszszezsátoltatott részétől, megtagadták.

„Nem lehet tagadnunk azt, hogy a' Király' kabinétjében találtassanak, kik a' Catholikusok' ügyének igazságát megvallják, de én még is félek, hogy ezek soha segedelmet nem fognak találni, valamedig a' Ministerek között reájok nézve az a' meghasonlás fog uralkodni, hogy csak kettő is közzülök a' Catholikusok' felszabadittatása eránt egymással egyet nem ért. Azt gondolják-e Ministereink, hogy azokat a' vég-határozású lépéseket, a' mellyek már szükségeseknek lenni megesmertettek, végnélkül továbbtovább halaszthat-

ják? Hasonló halogatódzást szemléltünk fennállani a' Spanyol Amériikai tartományoknak megesmérésére nézve is, mind addig, míg végezetre egy Minister (Canning) következett, a' ki ezen ház és ezen nemzet által segítettven olly ferjsui szabadbátorsággal birt, hogy egy olly lépésnek tételét jóvállaná, 's jóvállását végre is hajtaná, mellyet annak előtte az ő Minister Collégáji Jakobinus ságnak lenni hirdettek. Attól félünk talám, hogy valamelyik Minister lemond a' Ministerségrül, ha ezen kinyilt szívűséggel való systemánk mellett tovább is megmaradunk? Nem könnyen fogja ezt egyik is cselekedni. Mire való tehát ez a' sok féle kifogás Irlandiára nézve? A' veszedelem szemünk előtt áll; elejít kell tehát vennünk.

„Az az ellen való egyik fő kifogás, hogy Irlandiára nézve valamelly hathatós eszközhöz nyultunk volna, eddig örökké a' volt, hogy III-dik György Királynak személyes idegenkedése volt a' Catholikusok' felszabadittatásától. Most már nincs helye ezen okoskodásnak. Ki a' mostani Királynak magaviseletét kivált az ő Irlandiába tett útozásának alkalmatosságával szemlélhette, kétségbe nem hozhatja azt, hogy ő Felségének Irlandia eránt való politikája a' legfelvilágosodottabb princzipiumokkal megegyez. Hanem nálunk az ő Felsége magános vélekedésének nincsen is semmi fontossága; itt a' Királyi cselekedetek a' Ministereknék cselekedeteik; a' thrónustrol tartatni szokott Beszédek a' Ministereknék Beszédeik.

„De van ő Felségének egy más Országa, a' hol nem így folynak a' dolgok, 's a' hol a' Királynak a' Religiói szabadságról való magános vélekedése eránt semmi kétség nem forog-fenn, mint hogy ott ő Felsége nem a' Ministerek által, hanem mint Fejedelem, maga közvetetlenül munkálódik. Ezen Ország Hannovera, 's az az Akta, melly a' Királynak a' Religiói

szabadságot illető gondolkodását nyilván kimutatja, az a' Magyarázat, a' mellyet IV-dik György Király, mint Hannovera' Királya, a' Német Szövetség' egyik Czikkelyének megvilágosítására nézve, a' múlt Decem-berben kiadatott; 's a' melyben illy ki-fejezések fordulnak elé: — „

„A' külön-külön Keresztyéni Fele-kezetek telyes egyenlőséggel birjanak a' politikai és polgári jusokra nézve (tudni-illik a' Német Szövetséghez tartozó Státu-sokban) „Ezen Czikkelynek következésében „tehát kihirdettetik, hogy az Uralkodó és „csak a' Megszenvedett Religiói Feleke-„zetek között való minden különbség el-„töröltetik.“ — Ez a' valóságos bölcses-ég' beszédje! (Ez a' Brougham felkiáltá-sa) — Továbbá ezen szók is a' Hannove-rai Királyi proklamátzióban fordultak volt elé: — „

„Minden Keresztyén Felekezeteknek jussok van tehát a' magok isteni tisztelet-jeknek szabad és akadályoztatás nélkül való gyakorlására.“

„Ennél többet (igy folytatja Brougham szavait) nem kívánunk. De hogyan eshe-tik, hogy ezen princzipiumok, mellyek Hannoverában illy bölcsen gyakorlásba vétettek, Irlandiára telyességgel nem alkal-maztatódnak? Ha a' Catholikus Egyesüle-tek Irlandiában heves beszédekre és kicsa-pongó jóvállásokra fokadtak, ki érdemli ezért a' gyalázatot? ezen Egyesületek-é, vagy pedig azok, kik a' Catholikusokat a' véllék való rossz bánás által ennyire vitték? Én azon Kabineti Tanátsosainktól, kik a' Catholikusok eránt hajlandósággal viseltet-nek és a' kik Hannovera eránt ezen böl-csebb systemát végre hajtották, azt kér-dem, hogy miért nem cselekedték ugyan azt Irlandiára nézve is, holott ezen tekin-tetben is csak azok ellen kellett tusakod-niok, kik ellen Hannoverára nézve tusa-kodtak. Hát mitől féltek Irlandiára nézve; attól-é, hogy] elékelő Személly, ta-

lám éppen a' Lord Cancellarius (Eldon) leteszi a' Ministerséget? Gyáva félelem! Nem találtunk mi még olly emberre, a' ki illy csudát tudna tenni! Ezt feltenni a' Ne-mes és Tudós Lordról annyi lenne, mint az ő ingadozást nem esmerő állhatatossá-gát rosszszúl esmerni. A' Lord úr azt tart-ja, hogy az Ország' szolgálatja eránt vi-seltető szeretetnek minden egyéb hajlandósá-got meg kell előzni, és hogy mennél ma-gasabb a' szolgálat, annál kevesebb meg-bocsáttatható az arról való eltávozás. An-bár tíz versben mondja is a' Tudós Lord, hogy ő lemond a' maga fényes hivataláról, ha a' Catholikusok' felszabadittatása a' Ka-binétben meghatároztatik: még is minden-kor számot tarthatunk mi ahoz, hogy ő, csak hogy a' Közönséget a' maga szolgálat-jával való becses megelégedési gyönyörű-ségtől meg ne foszsa, a' maga hivatalát még ezen esetben is meg fogja tartani.

„Hanem, hogy az Irlandiai Catholi-kus egyesületekre ismét visszatérjünk, meg kell jegyeznünk, hogy a' Királyi Ki-nyitó Beszédben a' többes számban tétető-dik emlékezet a' Társaságokról; ez olly finumság, melly által azt akarják elhíttetni véllünk, hogy azon eszköz által, mel-lyet elé akarnak venni, mind két Társa-ságot akarják érdeklenni, tudniillik az Orá-niai - emberek' Társaságát is, a' Catholikus Egyesületeket is. Azonban hagyja helybe csak egyszer a' Parlamentum a' Ministe-rek által jóváltatott eszközt, majd megfog-juk látni, hogy a' Catholikus Egyesüle-teken halálos csapás esik, a' más Fele-kezet' Társaságai pedig csak nagyon gyen-ge ütést fognak kapni. Én minden Társa-ságokat ellenzek, kivált a' mellyek politi-kai és polgári tekintetekkel birnak: de azt még is csakugyan meg kell vallanom, hogy nékem nem látszanak a' Catholikus Egye-sületek érdemeseknek lenni arra a' ke-mény vádra, a' melly ő ellenek a' Kinyi-tó Beszédben találtatik. Kinyilatkoztatta.

ugyan a' Nemes Lord azt, hogy nem célja a' Társaságokat megvetéssel illetni. De valóban nem is csudálkozhatunk azon, hogy a' Nemes Lord az Irlandiai Catholikusok' Felekezetének legmegkülömböztetett embereiből álló Gyülekezettel, 's ezen elékelő személyekben hat millió emberekből álló néppel, megvetőleg bánni késedelmek.

„Kétségbe hozhatja-e valaki, hogy a' Catholikus Egyesületeknek tagjaik nagy befolyású emberek légyenek; hogy őket Irlandiában az ő Felekezetekből valók, az ő Hit-sorsosaik, mindnyájan egyenes szívvél kívánják elősegélleni; és hogy ők valószággal az Irlandiai egész Catholikus Felekezetnek kívánságait és érzéseit fejezik ki? Igaz ugyan, hogy az Irlandiára nézve kineveztetve lévő Királyi Prokurátor Plunkett úr jónak találta ezen Egyesületek' egyik tagját (O-Connelt) azért, hogy a' beszéd által lett felmelegedés közben valamely heves kifejezést talált volt a' száján kiszalasztani (azt találta volt mondani, hogy ők is találhatnak még egy Bolivárt) Esküdtek' ítélszéke' elébe idéztette, hanem a' 25 részrehajlás nélkül való személyek, nem olly vélekedésben voltak, mint a' K. Fő Prokurátor úr (nem bizonyosodott O-Connelre a' vád)

„Tagadhatatlan dolog, hogy a' Catholikus Egyesületeknek némely intézeteikkel még a' tagok se' mind megelégedettek. Ilyen példának okáért a' Rente nevezet alatt felállított adomány. Azonban csakugyan még ezen tagok is életjéssel hozzásátolják magokat még az ilyen intézethez is. Olly Egyesületeket, mellyek az Irlandiai nép' kívánságait 's gondolkodását fejezik ki, ezeknek képeket viselik, Parlamentomi Akta által támodni-meg, annyi lenne, mint a' népet magát megtámodni. 'S hogyan kellene ezen Felekezetek között elválasztó linéát vonni? Hogyan kellene a' Catholikus Egyesületeket elnyom-

ni, 's más százakat, a' mellyeknek hasonló intézeteik vagynak, fennállani engedni? Más társaságok is tesznek gyűjteményeket, nem csak a' Catholikusok, 's egyéb czélokra is nem csak arra, hogy a' Biblia' terjesztetődését gátolják. Mi lenne ezen principiumok szerént a' Bibliatársaságokból, a' mellyeknek jövedelmit esztendőnként 90—100 ezer font Sterlingekre tesz, a' melynek kiágazásai magokat az egész Országra kiterjesztik. A' Bibliatársaságoknak zászlai alá sok nagy Sektáknak 's az Egyháznak is sok nagy vezérfejek találatnak. Legfőbb vezérfejek az Országban egyik Pairje, 's egyik tagja az a' Lord, kivel nékem igen sokszor dolgom van. Értem Gróf Liverpool Ministert (Erre nagy hahotalás hallatott); a' másik tagját meg se' kell említenem (Ez, Lord Bexley). Más Egyesületek is találatnak még, mellyeket, ha a' Catholikusoknak Egyesületeik elnyomattatnak, hasonlóképpen el kellene nyomni.

„Ilyen a' Britge-Strecti Egyesület, a' melynek Herczeg Wellington is alá-irt tagja, 's a' melynek az a' plánuma, hogy az úgy nevezett Libellusok (Csufolódások) Írójait üldözze. Ezen Társaságok ártalmasabbak, mint a' kérdés alatt lévő. Avvagy talám csak azokat az Egyesületeket kellene megbüntetnünk, mellyek a' népnek panaszairól szollanak? Mind ezek azt mutatják, hogy melly nehéz legyen ezen tárgyra nézve törvényeket hozni. Én kinyilatkoztatom, hogy magamat azon Jovallatnak, melly által a' kívántatik, hogy az Irlandiai Catholikus Egyesületek elnyomattassanak, telyes erőmmel ellene fogom szegezni, mint egy olly igasságtalan eszköznek, melly által az Irlandusoknak szíveik Angliától elidegenítettnek, 's a' melly által ezen két Országoknak egymástól lejendő elszakadása el fog hozattatni.

„Ezen Parlamentum már olly sokszor megcsalta az Irlandusokat a' magok re

ménségekben, hogy nékiek már semmi más gyámolok semmi más oltalmazók nincsen, csak a' Catholikus Egyesületek. És ha Irlandia most csendesebben viseli magát, mint valaha viselte, e' bizonyjal nem az Országlószék' munkája, hanem a' Cath. Egyesületek' iparkodásaiknak gyümölcse. Hát a' Ministerek, kik ezen Egyesületeket politikátlan cselekedeteik által, magok elevenítették-fel, 's éppen most, midőn ezek már illy mélyen meggyökereztek, el akarják-é törölni? Ha így, ők számollyanak illy vakmerő cselekedeteikért. Vagy pedig ha azt hiszik, hogy másképpen telyességgel nem cselekedhetnek, így akkor, midőn a' Catholikus Egyesületeknek eltöröltetését Irlandiában ki mondják, egyszersmind a' Közönség előtt azt is hirdessék-ki, hogy ők eltökélték magokat arra, hogy 6 millió Catholikusoknak Felszabadittatását végre akarják hajtani, hogy nékiek, ámbár későre, igasságot tegyenek. Egyedül csak ezen eszköz van hátra és ez legjobb is arra, hogy a' Catholikus Egyesületeknek egyszerre határ vettethessék elejübe. Gondolom, hogy ezen Intéseim által kötelességemet telyesítettem."

Ezzel leülvén Brougham, utánna Minister Canning beszéllett — hanem hogy tisztelt Olvasóinkat két illy hosszú Beszédekkel ne fároszszuk, az utolsónak Beszédét jövő Pénteki levelünkben fogjuk közleni.

A' Dublini Catholikus Egyesület e' hónap' 9-dikén gyűlést tartván, arra mint hogy a' nép tudósíttatva vala, hogy mitsoda jóvallat 's mitsoda beszédek fordultak elé az Ánglus Parlamentumban, rendkívül sok emberek jelentek-meg, kik között Irlandia' fő városának sok elékelő lakosai jelen voltak. Délutánni 3 óra tájban az Egyesület' Killeen nevű tagja a' gyűlésbe belépven az Elölülői helyet el-

foglalta, 's illy Beszédet intézett a' gyűléshez: —,

„Az Irlandiai Catholikusok' állapotjának még nem vólt a' Historiában egy nevezetesebb időszakasa, mint a' mostani. A' Parlamentum' utolsó ülési alatt beadtak vala ők mind két házakhoz az ő Felszabadittatásokat tárgyzó Kérelmeiket, 's még is most, midőn a' Biztos Lordok a' Kinyitó Beszédben az Országot úgy írták-le, mint a' melyben a' békesség, esendesség, és minden féle boldogság legvirágzóbb állapotban volnának, csakugyan híjába keresték ezen Beszédben a' Catholikusok ezen kifejezést: *Enge dem* (Concessio); sőt inkább olly határozását találtak abban az Országlószéknek, hogy egy olly Számkivétési Jóvallatot akar megcrössíttetés végett a' Parlamentum' eleibe terjesztetni, melynek ereje szerént nem csak hogy az Irlandus Catholikusoknak, hanem a' Britannus szabadságnak is gyökrestől el kellene törölni, a' melly szabadságnak már külömben is csak a' neve áll-fenn.

„Csakugyan örömünkre szolgál nékünk az, hogy Protestáns atyánkfiait látjuk pártfogásunkra lépéseket tenni. Ezeknek segedelme és véllünk való egy kézzel dolgozása nélkül mi semmi Felszabadulás-nem reménlhetünk, és nékünk nagyon vígyáznunk kell, hogy ellenkezőinknek színes csalfaságaik által olly lépésekre ne engedjük magunkat vétetni, a' mellyek bennünket a' mi jobb gondolkodású Protestáns polgártársainknak jó akaratjoktól megfoszthatnának. Kénszerítve kérlek benneteket nem „az Orániai-emberek eránt viseltető gyölölségre“ — hanem arra a' szeretetre, mellyel a' mi szent Religióknak parancsolatja szerént minden embertársaitokhoz viseltetni tartoztok, a' ti Hazátok eránt tartozó hajlandóságra, a' ti Öseitek eránt tartozó tiszteletre, a' ti Religiótok eránt való hűségre, mellyet sem

a' világi nyereség által való kecségtetés, sem a' büntetéstől való félelem meg nem gyengithetnek, mind ezekre kérlek én benne-
neteket, arra, hogy magatokat azon néktek tulajdonos erővel, melly egy férjfiuhoz's az alattvalói engedelmességhez illik, a' törvénynek vessétek alája." — Ezen szavakkal, szörnyű helybehagyó ki-
áltozások és tapsolások között végezte Be-
szédét az Orátor.

Az után azon pénz-ajánlásokat olvas-
ták-fel, mellyek azon hét alatt begyűltek,
és a' mellyek közel 1000 fontra, vagy 10,000
forintra teltek. Lord Fitzwilliam is
olly kívánságot nyilatkoztatott, hogy őtet
is írják-be az adakozók közzé. Hasonlót
cselekedtek Lord French és Ponsonby
urak.

Végezetre O-Connel állott-fel és e'-képpen
beszélt: —,

„A' szempillantat sürgetve késztet
bennünket, hogy azon veszedelemnek el-
háríttatására, melly a' mi Egyesületeinket
eloszlattatással 's a' Britanniai Constitú-
ciónak talpköveit felfordítatással fenyege-
ti, elfordíttatására nézve, határozásokat
tegyünk. Akár micsoda resultatumaik lesz-
nek azonközben az ezen tekintetben elle-
nünk intéztetett célzásoknak, mind ezek
mellett mint utolsó és első, 's mint leg-
szorgatóbb és szükségesebb eszközt úgy
kell jovallanunk, hogy a' törvénynek
engedelmeskedjetelek. A' Parlamen-
tum, öt sor írás által elnyomhatja a' mi
Egyesületeinkét, de ha ezen eszköz min-
den néki megkívántató helybehagyásokat
(Sanktziokát) megnyerend is, mi an-
nak azon szempillantatban alája fogjuk
adni magunkat. Azonközben valameddig
csak az árnyéka meg lesz az azon lehető-
ségnek, hogy a' Törvényhozó Hatalmat
ezen határozástól eltartóztathatjuk, köte-
lessége fog a' mi Egyesületeinknek lenni
az, hogy ezen határozás ellen legnagyobb

alázatosság és minden előítéletől való
elfoglaltatás nélkül protestáljunk.“

Az után meghatározta a' Dublini Egye-
sület, hogy ezen tárgyra nézve készittse-
nek Kérelmet a' Parlamentumhoz, 's küld-
jék Lord Donoughmoréhez, hogy nyuj-
tsa-bé a' felső házhoz. — Sheil és O-
Gorman azonközben ellene szegeztek
magokat ezen javallatnak, hogy Donnough-
moré által adassák-be a' Kérelmet, azt
mondván, hogy ezen Lord nem kedvező-
leg szollott az Irlandiai Egyesületekről.
Ezen ellenmondásból nagy villongás támo-
dott, melynek a' lett kimenetele, hogy a'
dolognak meghatározását Biztosság' elejé-
be bocsátották.

Londonban is fenn-áll az Irlandiai
Cath. Egyesületek számára való pénz-gyűj-
temény: hanem a' Királyi Prokurátor Plun-
kett tanácslására megváltoztatták annak
Rente (Interes) nevezetét, mint hogy
ezen nevezettel tartozási értelem van
össze kötve, 's már most csak Önként
való Adomány nevezet alatt folytatta-
tik a' Kollektá.

B é c s.

A' Nápolyi Ujságlevelekben így írtak Febr.
14-dikén: —,

„Tegnapelőtt Febr. 12-dikén, mint az
Austriai Császár Ő Felsége születése' nap-
ján, az őrizeten itt fekvő Austriai Cs. K.
sergek délelőtti 10 órakor a' Chiaja
nevű utzára hosszú sorban kiállván, 's
az ezen utzában lévő della-Vittoria' tem-
plomában a' Felséges nap' meginnepel-
tésére nagy Mise mondatván, arra a' Sz.
Ambrus háláadó éneke következett. Jelen
voltak ezen fényes innepi ajtatosságon az
itt lévő Cs. K. sergek' fő vezére Lovasság
Generálisa Báró Frimont Antrodokói
Herczeg, Cs. K. Rendkívül való Követ
Generálmajor Gróf Fiquelmont, Rend-
kívül való Cs. K. Nagykövet Gróf Appo-

nyi, az itt lévő Austriai Cs. K. sergeknek minden Generálisaik és sok elékelő Nápolyi és Idegen személyek. A' templomi ajtatosságoknak végződése után a' sergek a' Nápolyi Kormányozónak és Cs. K. Feldmarschal-Lieutenantnak H e s s e n - H o m b u r g Ő Hercegségének vezérlése alatt a' templom előtt lévő piaczon szép sorban elléptettek, illy rendel: — Generálmajor Gróf Haugwitz; a' Jurissich és Mistruzzi Granadíros Batalionjaikkal, a' Lilienberg Reg.jének két Batalionjaival 's egy Bottériával; 's a' Sándor Császár nevét viselő Reg.nek két Batalionjaival; — Cenerálmajor S o l d e n h o f e n; a' D e u t s c h m e i s t e r R.jének két Bat. jaival 's egy Battériával, 's a' M e c s é r y Reg.jének két Bat. jaival; — Generálmajor Báró B r e t t s c h n e i d e r; a' Frimont Huszárjainak hat Svadronjaival.

„Az innepi pompát két fényes vendégség rekesztette-be, mellyek között egyiket Báró Frimont, a' másikat Gróf Fiquelmont Ő Exc.jok adták, 's a' mellyekre minden itt lévő Nagykövetek és Követek, sok elékelő Nápolyiak és Idegenek meghívattattak. A' Vendégek közt voltak a' Mecklenburgi Herceg 's Gróf Aponyi Ő Excellentiája. A' Nápolyi Minister-Státustitoknokok is meghívattattak, hanem a' meghalt Királyért való gyász miatt nem jelenhettek-meg.

„Az Austriai Császár Ő Felségétől mind Rendkívül való Cs. K. Nagy Követ a'-végre ide küldetett Gróf Aponyi Ő Excl.ja, hogy Királyunknál a' boldogult Iső Ferdinandus Király Ő F.ge halála által okoztatott szomorkodást, 's az új Királynak thronusra lett lépéséhez való szerencsekívánást kinyilatkoztassa, tegnap Febr. 13-kán közönséges pompával tartott audientzián végezte-el a' reá bízattatva volt kettős foglalatosságot, a' melly alkalmatossággal ideigmeddig lévő Külső-minister Gavallér Medici által mutatta-

tott-bé Király Ő F.génél, 's által adta a' maga Felséges Monarkhájától vitt tulajdon kéz-írással való levelét, melyben Császár Ő F.ge legnyájasabb kifejezésekkel bizonyossá teszi Király Ő F.gét a' mageránta viseltető barátságáról és hajlandóságáról.

„Ugyan ezen napon mutatta-be Minister Gavallér Medici Herceg Saragnát a' Királynál, az Ő F.ge Mária Ludovika Austriai Fő Hercegaszszony 's Parmai Piaczentzai 's Guastallai Hercegaszszony fő Lovászmesterét, a' ki hasonlóképpen részint a' meghalt Királyért való szomorkodási, 's részint a' mostani Király' thronusra lett lépéséhez való szerencse kívánási jelentéssel 's írással küldetett ide.

A' marhahusnak fontja Mártziusra meghagyatott 7 ezüst, vagy 17 1/2 B. b. krajtzáron.

Magyar Ország.

A' Király és Haza ismét egy hűséges alattvalót és derék polgárt gyászol T. N. Po'sony Vármegye pedig a' maga soha el nem felejthető bölcs, valóságos atyai indulattal ékeskedett Igazgatóját és Fő Ispányát, Erdődi Gróf Pálffy Leopold Úr Ő Excellentiáját, Vöröskői Örökös, Cs. K. Kameráriust Valóságos Belső Státus Tanácsos, Cs. K. Generálist, a' Po'sonyi K. Vár' Örökös Kapitányát, 's az ugyan ezen nevű N. Vármegye' Örökös Fő Ispányát siratja keservesen, ki is tudó-gyuladást kapván a' lefolyt Februáriusnak 20-kán délelőtti 10 és egyfertály órakor a' maga tulajdon kívánsága szerint a' Szent Sakramentumokkal valóságos Keresztényi és belső szívbeli megtörődéssel élván, azon hónapnak 24-dikén reggeli 3 és fél órakor életének 61-dik esztendejében a'

örökkévaló életre által költözött, 's 26-dikban innét fő rangjához illő pompával Malaczkára vitetett 's a' Familia temető-helyére bététetett.

Debreczenből Februárius' 20-dik napján 1825.

Ezen Hónap 2-dik napján vesztette el Nemes Szabad Debreczen Városa, a' maga Jeles Fő Bíróját; Néh. Tek. Nemes Vitézlett Vonza Böszörményi Pál; Urat, életének 68-dik esztendejében. Eltemettése az egész Városnak nagy részvételével ment véghez ugyan azon Hónap 5-dik napján. Mind a' Katona Tiszt Urak, mind a' Tek. Districtualis Táblához tartozó, és más Uraságok, mind a' Tekintetes Nemes Tanács, mind a' Köz nép, sajnálja ezen kevés ideig volt kedves Fő-Bíróját, a' ki a' Nagyokkal is, az alacsonyabbakkal is tudott társalkodni illendően, Hivatalában pedig fáradhatatlan volt testének régtől fogva tartott gyengélkedése mellett is. Halála előtt még 9 nappal a' Tanácsban jelen volt. Noha azután sebes lépésekkel fogyott ereje: még is elméjének teljes tessenységével várta jobbra fordulását vagy megoszlatását, mint Bölts és Keresztyén Ember.

Maros-Vásárhelyről, Febr. 14-dikén. Felséges Királyunk' születése napját megelőző estve Nemes Maros Szék' nagyérdemű 's Hazájának és Királyának hosszas hív szolgálatjában megöszült Fő Király Birója' R. Sz. B. Gróf Széki Teleki Mihály Úr Ő Exclja fényesen megvilágosított szállására Ns Maros Szék' Praetorializ házához felgyülekezvén a' M. Királyi Tábla, a' Szék és a' Város Ns. Magistratusa, mind a' két renden lévő Papság, Katonaság, az itt lévő Uraságok és számos vendégek a' legfényesebb nemzeti öltözetben, a' fent-tisztelt Fő Király Biró Úr Ő Exclja szívreható érzékeny rövid be-

szédett tartott Felséges Királyunk', a' Királyné Ő Felsége' és az egész Felséges Ausztriai Háznak hosszú életéért, virágzásáért, mellyet egy szívvel szájjal háromszori Éljen-kiáltás és mozar durrogás váltott-fel. Ezt követte ugyan csak a' Fő Király Biró Úr Ő Excljánál egy igen víg vacsora mellyen a' Király és Királyné Ő Felségek, a' Korona-Örökös', az egész Felséges Ausztriai Ház', 's egyenként az Ország minden nagyobb Dicasteriumi tagjainak egészségekért a' fent-tisztelt Úr Ő Exclja poharat köszöntvén, Éljen-kiáltások között ittak. A' víg vacsorát viradtig tartó fényes bál végezte.

Ro'snyóról Februárius' 14-dikén 1825.

A' Ro'snyai Evangyelicum Nemzeti Gymnasium e' f. Oskolai esztendőben következő Tárgyakkal foglalatoskodik:

1. A' Rhetorico-Poetica Classisban T. T. Farkas András Gymnasium Rectora, elő adja hetenként a' Hit Tudományt 2 óra alatt; a' Rhetorikát 4 óra alatt, melyhez kapcsolja Cicero Beszédjeinek, és Cic. de Oratore munkájának magyarázatját; az Ars poëtikát három óra alatt, ehez is szinte Horatius és Virgilius magyarázatját kapcsolja; a' Természeti Tudomány elővonásait két óra alatt; és az Anthropologiának első részét a' Zomathologiát, egy óra alatt, mind deák nyelven. Mindezekon kívül egy órát hetenként, a' Deák Stitusban való gyakorlásra, és Declamatiókra fordítja, oly formán, hogy az Oskolában, csupán a' munkákra való tárgyak jegyeztettnek ki, annak vizsgálása, az otthoni órákra marad. Kinek munkája meg-lehetőssen ki dolgoztatott, közönségesen declamáltatik a' Classisban. Ezen jegyzés szerint a' Magyar Stilusban és Declamatiókban való gyakorlások is megynek véghez, Professor Mispál Gergely ügyel-

ügyellése alatt, a' ki azon felüezen Classisban, mostan, elő adja honnyi nyelven a' Régi föld leírását egy óra alatt; a' Közönséges Közép és Újabb Időbéli Historiát, három óra alatt, és a' Magyar nyelv Theoriját, Magyar Kornelius magyarázatját hozzá kapcsolva, egy óráig.

Mind ezeken kívül Széter Jósef Theologiának Candidatusa, és a' Czékus Úrfiak nevelője, két óra alatt a' Rómaiak és a' Görögök Archaeológiájából Stanislai-desz Compendiuma szerint tart leczkéket hetenként.

2. A' Syntactica-Prosodiaca Classisban. T. T. Mispál Gergely Professor tanítja a' Hit Tudományt deák nyelven két óra alatt; A' Természeti Historia két országát, u. m. az Ásványok, és a' Plánták országát, a' vagy a' Mineralogiát és Botanicát három óra alatt honnyi nyelven; úgy szinte a' Közönséges Földleírást három óra alatt; a' Közönséges História elővonásait két óra alatt; az Arithmetikai Gyakorlásokat két óra alatt; a' Stilusban, Declamatiókban, és a' Szépírás mesteriségében való gyakorlásokra két óra alatt fel-vigyáz; a' Magyar Grammatikát egy óra alatt magyarázza. Ugyan ebben a' Classisban Farkas András Rector elő adja két óra alatt a' Syntaxishez hozzá foglalván a' Deák Cornelius, Phaedrus, és Cicero leveleinek magyarázatját; annakutánna két óra alatt a' Periodologiát a' nevezett Auctorok magyarázatjával; és a' Prosodiát egy óra alatt, melyhez Ovidius Tristium könyvét kapcsolja, és a' Deák Stilusban való gyakorlásokra és Deklamatiókra fel-vigyáz.

Különös órákon, azoknak kedvéért, kik a' Görög nyelvet meg esmérni kívánják, hetenként két óra alatt tanítja azt T. T. Braxatorisz Lajos, a' Sz. Báró két ifjú Prónaiak nevelője.

3. A' Grammatica és a' Donatisták Classisa Tudós Baska Jósef Professor gondviselése alatt, azon tudományokkal foglalatoskodik, mellyek a' Systhémában ezen Classisra ki vagynak rendelve.

Népessége az egész Gymnásiumnak ez:

A' Rhetorico Poëtica Classis számlál	108
a' Syntactico-Prosodiaca	73
a' Grammatica Donatistákkal	104
az Elementaris Classis	96
<hr/>	
Öszvessen	381

Ezek között, a' három főbb Classisokban vagynak:

Idegenek	192)	285
Ro'snyaiak	93)	
<hr/>		
Nemesek	115	
Nemtelenek	168	
Szabad Bárók	2	
<hr/>		
Öszvessen	285	

Az Alumneumban e. f. esztendőben 70 szegényebb sorsú Ifjak tápláltattnak kik közzül 27 fizetők, a' többek ingyen kapják eledeleket.

A' Mu'sikában több Tanító mesterek adnak órákat, a' Rajzolás mesterséget pedig mindenhéten négy óra alatt Tanítja Schenovitz Fridrich Pensionatus Cs. Kir. Fő Hadnagy.

Mispál Gergely.
Distr. Professor.

E r d é l y.

Károly Fejérvár Februárius' 13-dikán 1825.

Valamint a' szélesen ki terjedő Austriai Monarchiának minden főbb városaiban, úgy szintén ezen Nemes Erdély Országunk régi fejedelmi lakó Fő várossában, Királyi városunkban, határtalanul szerett Uralkodó Fejedelmünk születése nap-

ja, a' közönséges öröm Napja' volt. Ezen nagy Nap fel költét 28 ágyú lövések jelentették, 14 vár fokaira ki szegzett hatfontos ágyúkból, melyek a' városi mo'sár ágyúk által vizsanoztattak, hasonlóképpen ágyú lövések és nagy Harangozás volt a' jel az ide való, régi Monumentumairol híres nagy Chatedralis templomban való össze folyásnak, a' Te Deumra, melyet Hazánk' sok érdemekkel koszorúzott Papi nestora Nagy Praepost Duleiniai Püspök Nagyságos Fank István Úr Nagy innepi adsistentiával tartott: az oltártól a' Templom ajtajáig két spallér hadi pattantyusság ki vont kardal, és gyalogságfegyverrel volt fel állítva, kívül a' Templom ajtaján egy Compánia H. Virtemberg adta az illő salvékat, mind annyiszor a' vár foki ágyúk, és a' piatzi mo'sár ágyúk viszonzásával. Ezen Nagy solemnitásra, meg jelent az egész Papság innepi öltözetbe, leg főbb galába az egész Katonai Status, minden Katonai hivatalok, a' Tek. Ns. Tanáts, Esküdt Polgárság, várbéli Judicatus, vezéreltetvén mind energiájára, mind Talentumaira nézve esmeretes, különös érdemekkel diszes fő Bírāja, Miskólczi Tekintetes Katona Dánffy Jó'sef Úr által, a' ki templom előtt a' Tanáts háznak egy rövid de fontos Ciceroi ékesen szollással készült oratioval buzgon szeretett fejedelmünkhez való jobbágyi hívségre alatt valóit buzdította, és ezen Nap nagy czéljat meg magyarázta: jelen voltak továbbá a' K. pénzverő ház Tisztyei, és a' Püspöki Tisztség, az több Civilis hivatalokkal, és az egész városi és várbéli publicum, egygyesítvén könyörgéseket, a' Mindenható tronussa előtt ezen nagy Fejedelmünk boszszas életéért. Templom után várunknak, Geniire nézve, és a' Cs. K. szolgálatban fáradhatatlan voltára az egész K. armádánál esmeretes Comandán-sa Treimfeldi Nagyságos Generális Lenk Úr fogadta el a' szokott gratulációkat,

minden Katonai és Civilis hivataloktól in Corpore. Ugyan a' Tisztelt Generális Úr Császárjához való igaz hívségből egy pompás nagy asztalt is adott 50 személyekre, melyre a' Katona hivatalok' főbb tisztyein kívül városunk' Erdemes Fő Bírāja, egy Senátorral, a' K. Pénz-verő ház Tisztyei közzül ketten, a' Püspöki Tisztség részéről kettő és a' K. Posta-Mester Úr meghíva voltak. Tizenkét órakor az ágyúk újra megszollaltak, és hasonlóképpen ágyú lövések adták a' jelt az asztalhoz való ülésre. Az egészség ivásokat tisztelt gazda Generális Úr, tette a' Császár Eő Felségéért és az egész Császári házért, az Erdély Comendírozójaért, a' harmadikat a' több versben tisztelt Cs. Fő Bíró Úr a' Nagy Erdemű Comandáns Generális Lenk Úr Eő Nagyságáért ágyúk és mo'sarak durragási közt: ivott továbbá, a' sokszor tisztelt Generális Úr Országunk Praesesséért, Erdélyünk Püspökéért, a' Fő Kints Tár Mesterért Eő Exljokért, és a' K. Pénz-verő házért, Mélt.gos Püspök Fank Úrért és a' Mélt.gos Káptalanért a' H. Virtembergi Tiszti Karért, Városunk érdemes Fő Bírājaért, és a' Nemes Tanátsért, továbbá minden jelenlévő Katonai és Civilis hivatalokért. A' Papi Státust tisztelt Nagyságos Püspök Fank Úr vendégelte meg 26 személyes asztallal. Ezen dicső Nap' lementét újra ágyú és mo'sár ágyú ropogások jelentették és estve a' Ns. Fő Bíró Úr ügyes elrendelésiből a' Város és Vár illumináltatott: midőn a' szivek kegyelmes Fejedelmek eránt való hívségbe, és örömbé vetélkedtek. Mind ezen sok solemnitásokat egy fényes nobel Bál rekesztette-bé, melyet Uralkodónk iránt való buzgó tiszteletből, már sok versbe tisztelt Fő Bíró, Miskólczi Ts. Katona Dánffi Jó'sef Úr maga adott, és a' melyre mind a' Katonai Státus, mind Civilis, Camerális hivatalok disze mind két Nemen meghívva voltak, és mintegy 120-ra a' legna-

gyobb gálába fényes öltözetben megjelen-
tek, a' Bál kezdetit mo'sár ágyú lövések
jelentették, az éjféli vatsora alatt ivott a'
Nagy Érdemű gazda, a' Felséges Nagy Feje-
delemért, a' Felséges Nagy Fejedelem aszszon-
nyért, az egész Császári Fejedelmi házért,
Országunk elfelejthetetlen Püspökéért,
mostani Primás Herczeg Rudnai Sán-
dorért, Országunk Praesesséért B. Jó-
sika, Hazánk Püspökéért B. Szepesi
Ignátz, Hazánk Kints Tár Mesteréért,
Gróf Nemes Ádám Eő Exelentiájokért,
Nagyságos Püspök Fank Úrért, és az
egész Mélt.gos Káptalanért, Várunk dí-
szes érdemű Comandánsáért Nagy Treim-
feldi Lenk Generális Úrért, a' Katonai,
és Civilis hivatalokért, a' Hertzeg Virtem-
bergi Tisztí Karért, a' leg nagyobb vívát
kiáltások között melyet a' gazda Tisztelt
Fő Bíró Úr és Úri familiája egésségekért
való vívát kiáltás és ital vizánozott. —

Különös emlékezést érdemel még, hogy
széles kiterjedésű tudományairól az egész
birodalomban híres nagy Erdemekkel tün-
döklő, Országunk' Püspöke B. Négyesi
S z e s i I g n á t z Ú r E ő Ex.lja E ő Felségo
iránt való forró tiszteletből és a' K. Kato-
nasághoz való különös hajlandóságbol va-
lamint Instelláltatása első esztendejétől min-
den elő forduló Császár születése napján,
ugy most is, Strása-mesteren kezdve az
egész Katonai Statusnak főnként mintegy
1,200 személynek egy font hust, és fél
kupa bort adadni parantsolt, és hogy vá-
rosunk tiszteletre méltó Fő Bírāja a' mult
esztendői ezen ditső Napot is egy nagy
ebéddel celebralta. — Éltesse a' Min-
denható alatt valóitol határtal-
anul szeretett Nagyfejedelmet,
és az egész Császári Nagy há-
zat, éltesse az igaz hív jobbá-
gyokat.

LOTTÉRIA JELENTÉS.

A' Praschno - Augezdi Lottéria hasznainak feles megszaporodásáról.

A' Bonnet de Bayard Bécsi Nagykereskedő-háza jelenti, hogy Ó Felsé-
ges engedelmet nyert arra, hogy az igazgatására bízott Praschno-Augezdi
Lottériának, a' melynek Sorsvonása megmásolhatatlanul az 1825-dik esztendő Aprilisé-
nek 16-dik napjára marad határoztatva, különben is feles hasznait, még 2,285 új
pénz-nyerő sorsokkal az ezen czélra határoztatott 24,820 Bécsi becsű forint summá-
val szaporithassa, a' nélkül, hogy magát a' Sorsoknak már fennálló számát, a' 115,000-ret,
nevelné, melly szerént hát a' nyerőszámok már most 5,215 helyett mindegyütt 7,500-ra
tétetnek.

Ezen Lottéria' kijáadásának új hasznaiból származó elsőbbségei, a' vissza-
lépésről való ezen lemondás után, e' következőkben állanak:

a) Hogy a' valóságos eladásra határoztatott Sorsoknak kicsiny száma mellett
is, mellyek között egy-egy közönségesen 10 forintért adatik, csakugyan még is öt
külömbféle jó nagyságú Reálítások találatnak.

b) Hogy ezen Reálításokon kívül a' nyerő sorsoknak ezen megszaporittatása
által, már most 6,897 pénz és 600 ezüst nyerések állanak-fenn mint melleleg valók,
mellyek között két, ugymint egy 15,000 és egy 8,000 forintosok találatnak.

c) Hogy ezen Lotteriában 600 darab jó nagy becsű, úgy mint 150, 75, 50, 40, 30 latot nyomó ezüst jutalmak találtnak, mellyek által magát ez minden mások felett megkülömbözteti.

d) Hogy ámbár a' Nyerő Sorsok' száma jóformán, úgymint 2,285-tel neveltetett, a' melly Sorsokhoz 24,820 Bécsi becsű forintok köttettek, még is semmi más új Sorsok nem járultak ide, végezetre —

e) Hogy ezen egész Lottériai-játék' telyes végrehajtására, mint hogy már most a' Sors-húzás 1825-ben Április' 16-dikára változhatatlanul meghatározott, csak 6 hónapok 's néhány napok kívántattak, mint hogy ha szintén Aug. 1-ső napjáról dátáltattak is a' Sors-czédulák, csak October' 1-sőjétől fogva adattak-ki, és így a' Játék csak ezen naptól fogva kezdődött-el.

Általnézése minden Nyerő sorsoknak.

1400 Pénz-Nyerősors	- - - - -	301484 f. V. Cz.
175 Elő-nyerősors, ezüstben, nyom 2464 és 8/16 latot	-	
175 Utó-nyerősors, ezüstben, nyom 2464 és 8/16 latot	-	
4000 Külön-nyerősors Kék szabad czédulával	- - - - -	45670 f. V. Cz.
1500 Külön-nyerősors Veres szabad czédulával	- - - - -	15000 f. V. Cz.
250 Külön-nyerősors, ezüstben, illy szabad czédulával 2431 lat	-	
<hr/>		<hr/>
7500 Nyerősors ezüstben - - - - - 7360 lat		360154 f. V. Cz.

A' ki tíz Sorsot vásárol a' tizenegyediket ingyen kapja.

Egy Sorsnak árra 10 f. V. Cz.

Császár és Király Ő Felsége ezen három egyesített jószágok', úgy mint Cseh Országban Prasno Auged', Vorarlbergben a' Mittelweyersburgi Kartonfabrika', 's Bécs Gumpendorfnevű külső városában a' 151 számú Ház' tulajdonosainak, melly jószágok az itt lévő Nagy kereskedőház Bonnet de Bayard' kormányozása alatt Lotteria által kijázdódnak, kegyelmesen megengedni méltóztatott, hogy a' pénznyerő sorsok' számát, még 2,285-tel nevelhesse, de úgy hogy a' sorsok' előbbeni számát általjában telyesen megtarttja. Most hát már 6,900 pénznyerő sorsok lesznek, a' mellyekkel mind együtt 360,154 B. b. forintot nyernek a' szerencsés jádzó, a' hova járulnak még 600 ezüst edényeket nyerő sorsok, melly edények mind együtt 7,360 lótot nyomnak. Ennyi ezüst jutalmak még egy Lotteriában se' fordúltak elé illy nagy számmal, 's ennek e' szerént különös elsőégi megkülömböztetésére szolgálnak, 's a' melynek egyéb elsőégi hasznai már mindenek előtt tudva vagynak, és semmi további megemlítésre nincsen szükségek. A' sorsvonás megmásolhatatlanul ez esztendő Áprilisének 16-kára van határoztatva.

Egy Sorsnak árra 10 f. V. Cz.

